

โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์

นายราม เชื้อสถาปนศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STRUCTURE, SYSTEM AND GRAMMATICAL OF NEWSPAPER

Mr. Time Chuastapanasiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

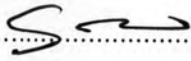
Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

490998

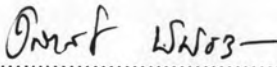
หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์
โดย นายธาม เชื้อสถาปนศิริ
สาขาวิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสินี พิพิธกุล

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุธ เบญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสินี พิพิธกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

ตาม เชื้อสถาปนศิริ : โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์
(STRUCTURE, SYSTEM AND GRAMMATICAL OF NEWSPAPER)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. วิลาสินี พิพิธกุล, 471 หน้า.

งานศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงโครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์โดยใช้แนวคิด โครงสร้างนิยมและสัญวิทยาในแง่มุมของวิธีการศึกษาและชุดคำอธิบาย ศึกษาจากหนังสือพิมพ์ขนาดมาตรฐาน 3 ชื่อฉบับคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชนและบางกอกโพสต์รวม 9 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็นวันทำงาน วันหยุด และวันไม่ปกติ ด้วยสายตาของนักโครงสร้างนิยมและนักสัญวิทยาต้องมองหนังสือพิมพ์ด้วยสายตาที่ไม่ปกติและการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ในฐานะที่เป็นเป็นวัตถุสัญลักษณ์ ผลการศึกษาพบว่า

โครงสร้างของหนังสือพิมพ์ประกอบไปด้วย 2 โครงสร้างคือโครงสร้างสถิตยและโครงสร้างพลวัต โดยโครงสร้างสถิตยนั้นประกอบไปด้วยโครงสร้าง 2 ระดับคือโครงสร้างทางความคิด ที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาสาระ รูปแบบและการตีพิมพ์ และโครงสร้างทางกายภาพคือ ระดับตัวเล่ม ระดับเล่มย่อย ระดับหน้าและระดับหน่วยย่อย

โครงสร้างของหนังสือพิมพ์นี้อยู่ได้ด้วยระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ในหนังสือพิมพ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบและเนื้อหาสาระเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจ ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระและรูปแบบ ระบบความสัมพันธ์แบบเรียงลำดับ แบบคู่ตรงกันข้าม แบบความแตกต่างและอัตลักษณ์ และระบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับบริบทในองค์ประกอบย่อย ทั้งนี้หนังสือพิมพ์จะใช้ความสัมพันธ์แบบกระบวนทัศน์เพื่อจัดการกับรูปแบบของตัวบทในหนังสือพิมพ์ และใช้ความสัมพันธ์แบบวากยสัมพันธ์เพื่อจัดการกับเนื้อหาสาระเป็นหลัก

ทั้งโครงสร้างและระบบความสัมพันธ์ของหนังสือพิมพ์จะถูกควบคุมให้สามารถสื่อสารออกมาเป็นรูปแบบ หนังสือพิมพ์ได้ด้วย "ไวยากรณ์" ของหนังสือพิมพ์ ที่เป็นกฎเกณฑ์ในการสร้าง/ควบคุมความเป็นหนังสือพิมพ์ ผ่านการบรรณาธิกรณ โดยแบ่งออกได้ 2 ไวยากรณ์ย่อยคือ "ไวยากรณ์การเขียนข่าว" และ "ไวยากรณ์การจัดหน้า"

นักหนังสือพิมพ์เป็นตัวเชื่อมระหว่างโครงสร้างทางความคิดกับโครงสร้างทางกายภาพหนังสือพิมพ์ผ่าน 2 กระบวนการคือ กระบวนการแรกจากแนวความคิดมาสู่นักหนังสือพิมพ์ ผ่านการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา, กระบวนการขัดเกลาทางสังคม การสืบทอดความรู้/ถ่ายทอดอุดมการณ์ผ่านระบบสังคม วัฒนธรรม ค่านิยมฯ กระบวนการที่สองคือกระบวนการผลิตซ้ำอุดมการณ์ความคิดจากนักหนังสือพิมพ์ ไปสู่ตัวเล่มหนังสือพิมพ์ผ่านการผลิตในระบบสื่อมวลชน

"ข่าว" คือรูปแบบข้อเขียนที่สำคัญที่สุดในหนังสือพิมพ์ คือตัวสร้าง/ให้กำเนิดหนังสือพิมพ์ ข่าวคือ "รูปสัญลักษณ์ที่ล่องลอย" เป็นรูปแบบแบบนามธรรม ข่าวจึงต้องการหนังสือพิมพ์มาทำหน้าที่เป็นรูปสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อทำให้สามารถจับต้องสัมผัสและรับรู้ได้ และข่าวก็คือหัวใจหลักของการสร้างมายาคติในหนังสือพิมพ์ มายาคติที่สำคัญของหนังสือพิมพ์คือการเป็นตัวแทนของความจริงในสังคม ซึ่งได้จากการโอนย้ายถ่ายความหมาย สัญลักษณ์มาจากข่าวในฐานะรูปสัญลักษณ์มาสู่ตัวหนังสือพิมพ์ในฐานะรูปสัญลักษณ์ ด้วยวิธีการอุปมาอุปไมยความจริง และสะท้อนให้เห็นว่าแท้จริงแล้วหนังสือพิมพ์ก็คือนิทานปรัมปราเรื่องหนึ่ง ที่มีแก่นกลางเรื่องอยู่ที่ความจริงของโลก

ภาควิชา _____วารสารสนเทศ _____ ลายมือชื่อนิสิต ตาม เชื้อสถาปนศิริ
สาขาวิชา _____วารสารสนเทศ _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อมรพร นามวงษ์
ปีการศึกษา _____ 2550 _____

478 50742 28 JOURNALISM

KEY WORD: NEWSPAPER/STRUCTURALISM/SEMIOLOGY/SYSTEM/GRAMMATICAL

TIME CHURSTARPONSIRI: STRUCTURE, SYSTEM AND GRAMMATICAL OF NEWSPAPER,

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. WILASINEE PHIPHITKUL, Ph.D., 471 pp

This study aims to study the structure, system and grammatical structure of newspaper by using structuralism and semiology as a methodology. Unit of analysis are "Thairath", "Matichon" and "Bangkok Post" totally 9 copies, categories in 3 groups, weekdays, weekends and special days. As structuralism, it leads to suggest to see normal things as un-usual things, see newspaper as a sign object, the results of this thesis as following:

The structure of newspaper composite with 2 structure - - static structure and dynamic structure. The static structure divides into 2 levels which are concept structure and physical structure. The basic elements of newspaper's concept are substances, forms and publishing, while newspaper's physical structure divides into 4 levels are unit structure, section structure, department structure, and unit structure.

All newspaper structure is controlled by system of relations between elements, and arbitrary relation that are binary opposition, identity/difference, order and text-context relation. Newspaper use paradigm relation for substance and syntagmatic relation for form.

Both structure and relation of newspaper were controlled by grammatical to significance their message by using editing as a news writing grammar and page editing grammar.

Journalist is mediator between newspaper's concept-structure and newspaper's physical-structure. Their are two process; first, from concept to journalist that are studying in academic, social practice transmission of knowledge and ideology. Secondly, from journalist to newspaper's physical by mass production of newspaper.

News is the most important form of writing in newspaper. It is generating newspaper. News is a floating signifier. an abstract form, that need newspaper to function as a concrete form. News is a key element that produces myth in newspaper, which is a representation of reality in social, by using the transferring from news's signified to newspaper's signified, call metaphor of reality. It actually shows that newspaper is a myth that has a theme of world's reality.

Department _____ Journalism _____ Student's signature Time C.
Field of study _____ Journalism _____ Advisor's signature Wilasinee Phiphitkul
Academic year _____ 2006 _____

กิตติกรรมประกาศ

"ขอบคุณ" อาจารย์ปยุต-วิลลาสินี พิพิธกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่ง ผู้ที่ไม่เคยดับ "ไฟ-หวัง-ฝัน" ในการคิด/พูด/ถาม/เขียน/ตลอดจนเป็นที่พึ่งพิงทางปัญญาและจิตวิญญาณในการพยายามเป็นปัญญาชน-สมาชิกสังคมที่ดีจนทุกวันนี้หรือในวันข้างหน้า หากไม่ได้ความเข้าใจ, กำลังใจและความกรุณาจากอาจารย์งานศึกษาชั้นนี้คงเกิดขึ้นไม่ได้, อาจารย์ภาณุณาแก้วเทพ กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความรู้ทางปัญญาที่แหลมคม หนักแน่น และแสนจะเข้าใจง่าย ในทุกๆ วิชาที่ได้มีโอกาสเรียน ในทุกตัวหนังสือที่อ่าน ในคำพูดที่แสนสั้นแต่คม การได้เรียนหนังสือกับอาจารย์เป็นความฝันอย่างหนึ่งที่สำคัญที่สุดในช่วงชีวิต (ในแง่สัญวิทยา ผมรู้จักชื่อ/รูปสัญลักษณ์-signifier และความคิดความหมายสัญลักษณ์-signified ของอาจารย์ผ่านตัวหนังสือ, งานเขียนก่อนรู้จักและเห็นตัวจริง/อ้างอิง-referent ของอาจารย์เสียอีก) และอาจารย์พีระ จิรโสภณ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ที่กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ และกำลังใจในการเขียน คิด และเวลาที่สละให้ในการอ่าน ตรวจสอบความคิด ความถูกต้อง และควบคุมให้งานชิ้นนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบคุณอาจารย์เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ และเพื่อน-น้อง-พี่ที่ทำงาน (Media Monitor) ที่เข้าใจในตัวผู้เขียนว่าต้องใช้ทรัพยากรเวลาและความคิดบางส่วนในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ลุล่วงไปได้ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกๆ ท่านที่โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อฯ (Media Monitor) อาจารย์สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ อาจารย์นวนน้อย ตรีรัตน์ อาจารย์ชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี และอาจารย์เจษฎ์ โทณวนิก ที่ให้กำลังใจและให้โอกาสในการทำงานและการเรียนไปพร้อมๆ กัน

ขอบคุณอาจารย์พิรงรอง รามสูต รณະนันท์ ที่คอยสอนและห่วงใย ตลอดจนให้โอกาสในการช่วยงานเล็กๆ น้อยๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ในหลายโอกาส อาจารย์สุภิญญา สุดบรรทัด, อาจารย์จิตลักขณ์ แสงอุไร อาจารย์ณรงค์ ข้าววิจิตร และอาจารย์มานพ แยมอุทัย ที่ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าในระหว่างช่วงที่เรียนอยู่ที่ภาควิชาวารสารสนเทศ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ปริญญาโทในภาควิชาวารสารสนเทศทุกคน, โสภณ (Jr) ที่คอยรับฟังข้อระบายทางความคิดในวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณพี่โต (สมัชชา) และพี่ยอด ที่ให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดที่น่าสนใจในการหาคำตอบของการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบคุณบรรณารักษ์ทุกท่านของห้องสมุดของคณะฯ และหอกลางที่บริการหนังสือและข้อมูลอื่นๆ ด้วยน้ำมิตรไมตรี และขอบคุณพี่นายและพี่โอและป้าติ่ม (ภาควิชาวารสารสนเทศ) ในความเอื้ออารีทั้งหลายในงานวิทยานิพนธ์ตลอดจนเรื่องอื่นๆ และน้องอ้อ (Jr) ที่ช่วยขัดเกลามหาภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นในบทความย่อภาษาอังกฤษ

ขอบคุณหนังสือของอาจารย์ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร "สัญวิทยา, โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์", สำนักพิมพ์วิภาษา มกราคม 2545, หน้า 18 ที่ เป็นจุดเริ่มต้นของงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอบคุณหนังสือทุกๆ เล่มที่เคยยืมจากห้องสมุด ขอขอบคุณเชิงอรรถทุกตัวที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการอ้างอิงเป็นหลักฐาน ความคิดและเหตุผลที่มีคุณค่า และขอบคุณทุกตัวอักษรทางความคิดของอาจารย์นิธิ เด็ญศรีวงศ์ และทุกตัวหนังสือทางจิตวิญญาณของอาจารย์เสกสรรค์ ประเสริฐกุลที่ทำให้ชีวิตที่เข้าสู่เข้าทางไปในทางที่ดี

สุดท้ายขอขอบพระคุณคุณพ่อประเสริฐ เชื้อสถาปนศิริ ผู้คอยสนับสนุนทุนการเรียน คำแนะนำสั่งสอนและกำลังใจ คุณแม่พนิดา เชื้อสถาปนศิริ ที่เป็นกำลังใจดียิ่งในยามท้อแท้และหมดหวัง คอยเลี้ยงดู ป้อนข้าวป้อนน้ำ เลี้ยงจนเติบโตใหญ่เป็นคนดีในวันนี้ และขอบคุณพี่ๆ ทุกคน พี่บัว (นันทรัตน์) พี่ติ (นิต) พี่ปิอบ (สถาปน) พี่นิก (สมนึก) และน้องมะปราง (ปวีรศา) ที่คอยให้กำลังใจ

ขอบคุณ "ช่วงเวลา" ที่ดีๆ อันแสนจะประทับใจ และ "ความทรงจำ" ที่แสนจะมีค่าจากใจแต่ทุกๆ คน

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.หนังสือพิมพ์: วัฒนธรรมและสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม.....	2
2.หนังสือพิมพ์: ในแวดวงการศึกษาที่เป็นอยู่และที่มองเห็น.....	6
3.หนังสือพิมพ์: ความสำคัญของการศึกษาโครงสร้าง.....	10
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	14
ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดในการศึกษา.....	14
กรอบความคิด.....	15
ประโยชน์ที่คาดหวัง.....	15
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	17
2 แนวคิดและทฤษฎี.....	19
1.โครงสร้างนิยม: กำเนิด/พัฒนาการ แนวคิด และวิธีการศึกษา.....	22
จุดเริ่มต้น/พัฒนาการ: ภาษา, ภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์โครงสร้าง.....	22
จากภาษาศาสตร์โครงสร้างผันแปรสู่แนวคิดโครงสร้างนิยม.....	47
2. แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีสัญวิทยา.....	62
สัญญาะ/สัญวิทยา.....	64
แนวทางการศึกษาสัญญาะที่แตกต่างระหว่างไซเบอร์และเพียร์ซ.....	72
ความสัมพันธ์ของสัญญาะ.....	81
การศึกษาสัญญาะเชิงโครงสร้างตามทัศนะของไซเบอร์.....	84
รหัส.....	88
วิธีการวิเคราะห์สัญญาะแบบต่างๆ.....	89
มายาคติ.....	94
ความแตกต่างระหว่างสัญวิทยาและภาษาศาสตร์.....	101
สัญวิทยาภายใต้แนวคิดเรื่องการสื่อความหมาย.....	102

บทที่	สารบัญ	ช หน้า
	3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	104
3	วิธีการศึกษา.....	108
	ระเบียบวิธีวิจัยแบบโครงสร้างนิยม.....	108
	วิธีการหาความรู้ของสำนักโครงสร้างนิยม.....	109
	สาระสำคัญของวิธีการหาความรู้แบบสัญวิทยา.....	114
	วิธีการศึกษาและหน่วยการศึกษา.....	115
	วิธีการวิเคราะห์ในตัวเล่มหนังสือพิมพ์.....	116
	สิ่งที่ต้องการ "ถอดรื้อ" ให้เห็นจากวิธีการแบบโครงสร้างนิยม.....	116
	ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ในการศึกษา.....	117
	ลำดับการศึกษา.....	117
4	โครงสร้างทางความคิดของหนังสือพิมพ์.....	119
	1. "ที่" ของ "หนังสือพิมพ์" (newspaper's address)	123
	"ที่" ของหนังสือพิมพ์ในระบบความคิด/ภาษา.....	124
	"ที่" ของหนังสือพิมพ์ในระบบผัสสะ.....	128
	"ที่" ของหนังสือพิมพ์ภายในองค์กรหนังสือพิมพ์.....	130
	"ที่" ของหนังสือพิมพ์ในระบบสังคม.....	137
	"ที่" ของหนังสือพิมพ์ในระบบเวลา.....	141
	2. "หนังสือพิมพ์คืออะไร" (what is newspaper?).....	147
	หนังสือพิมพ์เป็นหนังสือ.....	148
	หนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์.....	150
	หนังสือพิมพ์เป็นสัญญาณ.....	156
	3. โครงสร้างทางความคิดของหนังสือพิมพ์ (newspaper's concept structure).....	177
5	โครงสร้างทางกายภาพของหนังสือพิมพ์.....	181
	1. โครงสร้างทางกายภาพหนังสือพิมพ์ (newspaper's physical structure).....	183
	โครงสร้างระดับตัวเล่ม (paper structure).....	189
	โครงสร้างระดับส่วน (section structure).....	215
	โครงสร้างระดับหน้า (department structure).....	222
	โครงสร้างระดับหน่วยย่อย (unit structure).....	237
	2. ความสัมพันธ์ในโครงสร้างทางกายภาพ (relation of physical structure).....	243
6	เนื้อหาสาระ รูปแบบ และระบบความสัมพันธ์.....	247
	1. เนื้อหาสาระของหนังสือพิมพ์ (substances of newspaper).....	249

สารบัญ

บทที่	หน้า
2. รูปแบบในหนังสือพิมพ์ (forms in newspaper).....	257
ข่าว (news).....	259
บทบรรณาธิการ (editorial).....	292
คอลัมน์ (column).....	296
สารคดี (feature).....	297
บทวิจารณ์ (criticism).....	299
โฆษณา (advertisement).....	300
3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบกับเนื้อหาสาระ (relationship: form & substance).....	302
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยๆ.....	310
ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยกับส่วนรวมทั้งหมด.....	322
7 ไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์.....	328
1. ลีลาและไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์ (la parole and la langue of newspaper).....	329
2. การเขียนข่าว (news writing).....	331
3. การจัดหน้า (page edit grammar).....	343
อิทธิพลที่มีต่อการออกแบบหน้า.....	351
โครงสร้างหน้าหนังสือพิมพ์.....	355
องค์ประกอบของหน้าหนังสือพิมพ์.....	358
4. การบรรณาธิการ: ไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์ (editing: newspaper grammar).....	366
8 โครงสร้างพลวัตของหนังสือพิมพ์.....	371
1. หนังสือพิมพ์วันเสาร์-อาทิตย์.....	375
2. หนังสือพิมพ์วันไม่ปกติ.....	384
9 สรุปผลการศึกษา.....	405
1. โครงสร้างของหนังสือพิมพ์ (newspaper's structure).....	411
2. ระบบ: ความสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์ (system: relation of newspaper).....	417
3. ไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์ (newspaper's grammatical).....	435
4. โครงสร้างพลวัตของหนังสือพิมพ์ (dynamic structure of newspaper).....	441
5. มายาคติในหนังสือพิมพ์.....	444
6. ข้อเสนอแนะ.....	462
รายการอ้างอิง.....	465
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	470

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดเบื้องต้นในการศึกษา.....	15
2 พัฒนาการของแนวคิดโครงสร้างนิยม.....	23
3 ระบบของภาษาตามแนวคิดภาษาศาสตร์.....	25
4 แฟร์ดีนันด์ เดอ โซซูร์ (1857-1913).....	28
5 ถึงขยะของโซซูร์ (Saussure's rubbish bin).....	38
6 โคลด เลวี-สโตรส (1857-1913).....	51
7 โรลองด์ บาร์ธส์ (1857-1913).....	52
8 การแปรเปลี่ยนกระบวนทัศน์เกี่ยวกับภาษาจากยุคก่อนสัญวิทยา มาสู่ยุคสัญวิทยา.....	64
9 แสดงองค์ประกอบของสัญญะตามแนวคิดของโซซูร์.....	68
10 แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างของจริง-ตัวหมาย-ตัวหมายถึง.....	69
11 แสดงองค์ประกอบของความหมายตามแนวคิดของเพียร์ซ.....	73
12 ความสนใจที่มีต่อ สัญญะของเพียร์ซ-ระยะห่างของรูปสัญญะและความหมายสัญญะ.....	74
13 แสดงตัวอย่างของสัญญะประเภทดัชนีที่มักพบในชีวิตประจำวัน.....	75
14 แสดงองค์ประกอบของสัญญะทางภาษา (linguistic sign) ของโซซูร์.....	77
15 ความสนใจที่มีต่อ สัญญะของโซซูร์-ความสัมพันธ์ของสัญญะ.....	78
16 แสดงการเปรียบเทียบว่าบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปมีผลต่อความหมายของตัวบัพได้อย่างไร.....	84
17 แสดงองค์ประกอบของภาษาที่แบ่งเป็นไวยากรณ์และลีลา.....	87
18 ผังแสดงความสัมพันธ์แบบกระบวนทัศน์และวากยสัมพันธ์.....	92
19 แสดงตัวอย่างการแปรสภาพความหมายสัญญะไปเป็นรูปสัญญะ.....	95
20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับมายาคติ ตามทัศนะของ Roland Barthes.....	95
21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญญะ ความหมาย มายาคติ และอุดมการณ์.....	96
22 ผังแสดงการทำงานของมายาคติ.....	101
23 แสดงระบบปิด (closed system) ตามแบบการวิเคราะห์แนวโครงสร้าง.....	111
24 แสดงกระบวนการศึกษาหนังสือพิมพ์ด้วยวิธีการแบบโครงสร้างนิยมและสัญวิทยา.....	112
25 แสดงวัตถุทางสัญญะ และองค์ประกอบของสัญญะของคำว่าหนังสือพิมพ์ในระบบภาษา.....	125
26 การจัดองค์กรของหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ที่สะท้อนโครงสร้างระดับลึก.....	131
27 แสดงการแบ่งงานกันทำภายในองค์กรหนังสือพิมพ์สะท้อนโครงสร้างเชิงผิว.....	132
28 ขั้นตอนการวางแผนการผลิตหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่.....	135
29 ภาพแสดงทางเดินของข่าวในองค์กรหนังสือพิมพ์.....	136
30 แสดงขั้นตอนการผลิตหนังสือพิมพ์.....	138

ภาพประกอบ	หน้า
31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่, ความหมาย ภายใต้รูปสัญลักษณ์ของหนังสือพิมพ์.....	138
32 แสดง "ที่" ของหนังสือพิมพ์ในระบบต่างๆ.....	147
33 แสดงการจำแนกประเภทหมวดหมู่สิ่งของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งอื่นกับหนังสือพิมพ์.....	159
34 แสดงเกณฑ์ต่างๆในการจัดแบ่งประเภทหนังสือพิมพ์.....	166
35 แสดง "โครงสร้าง" การจัดแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์.....	167
36 แสดงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างแบบลำดับชุดกระบวนการทัศนของหนังสือพิมพ์.....	170
37 แสดงความสัมพันธ์แบบลดหลั่นของหนังสือพิมพ์.....	170
38 แผนผังความสัมพันธ์ระหว่างของจริง-รูปสัญลักษณ์-ความหมายสัญลักษณ์.....	171
39 แสดงโครงสร้างของหนังสือพิมพ์กับแนวคิดองค์ประกอบของสัญลักษณ์.....	176
40 แสดงโครงสร้างทางกายภาพของหนังสือพิมพ์ในระดับต่างๆ.....	188
41 แสดงลักษณะรูปเล่มหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์มติชน.....	189
42 แสดงลักษณะรูปเล่มหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	190
43 แสดงลักษณะรูปเล่มหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	191
44 การขยายพื้นที่รูปเรขาคณิตวงกลม สีเหลี่ยมจัตุรัส และรูปสามเหลี่ยม.....	194
45 แสดงสัดส่วนรูปแบบของม้วนผ้ากับรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีด้านกว้างคงที่, ด้านยาวแปรผัน.....	195
46 แสดงขนาดหนังสือพิมพ์ปัจจุบันที่ผลิต-ขนาดมาตรฐานและขนาดแท็บลอยด์.....	196
47 แสดงเล่มย่อยของหนังสือพิมพ์มติชน.....	215
48 แสดงเล่มย่อยของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	215
49 แสดงเล่มย่อยของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	216
50 แสดงการแบ่งเล่ม (section) ของหนังสือพิมพ์มติชน.....	220
51 แสดงการแบ่งเล่ม (section) ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	220
52 แสดงการแบ่งเล่ม (section) ของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	221
53 แสดงการเชื่อมโยงตัวบทจากหน้าหนึ่งไปยังหน้าในอื่นๆ.....	234
54 แสดงหน่วยย่อยและระบบย่อยในหนังสือพิมพ์.....	238
55 หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2549 หน้ากีฬา.....	239
56 หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2549 หน้าบรรณาธิการ.....	240
57 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 21 มิถุนายน 2549 หน้าคอลัมน์การเมือง.....	241
58 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับโครงสร้างและกระบวนการเขียน-อ่านหนังสือพิมพ์.....	244
59 เปรียบเทียบความต่อเนื่อง-ขาดตอนของสื่อกับความต่อเนื่อง-ขาดตอนเหตุการณ์/เรื่องราว.....	252
60 แสดงเนื้อหาที่แบ่ง/ผ่า/ตัดออกจากเนื้อหาในโลกจริง แบ่งเป็น "กลุ่ม" เนื้อหาหลัก.....	254

ภาพประกอบ	หน้า
61 แสดงจุดร่วม/ปัจจัยของข่าว.....	262
62 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ (ผู้อ่าน-ผู้เขียน), รูปแบบข้อเขียนและแนวคิดคุณค่าข่าว.....	268
63 การประเมินคุณค่าข่าวจากองค์ประกอบข่าว.....	270
64 แสดงปัจจัยภายนอกและภายในตัวบทที่มีอิทธิพลต่อการประเมินคุณค่าตัวบทข่าว.....	273
65 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบคู่ตรงกันข้ามของข่าว.....	277
66 แสดงระบบควบคุมคุณภาพของข่าว.....	279
67 แสดงความสัมพันธ์ของระบบต่างๆ ในการผลิตข่าว.....	281
68 หลักปฏิบัติเพื่อแก่การที่จะบรรลุถึงอุดมการณ์.....	284
69 แสดงระบบ/กฎเกณฑ์ที่ "ควบคุมหนังสือพิมพ์" และ ระบบที่ควบคุมหนังสือพิมพ์.....	287
70 โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง "ความคิด-มนุษย์-และตัวบทหนังสือพิมพ์".....	289
71 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างลึก-ผิวและมนุษย์ในฐานะตัวเชื่อม.....	291
72 แสดงองค์ประกอบของตัวบทในมุมมองแบบโครงสร้างนิยม และมุมมองแบบสัญวิทยา.....	304
73 แสดงการผสมกันระหว่างรูปแบบ และ เนื้อหาออกมาเป็นตัวบท.....	305
74 แสดงระดับความสัมพันธ์ชั้นต่างๆ ในหน่วยย่อย ระหว่างหน่วย และผลรวมทั้งหมด.....	308
75 แสดงสัมพันธ์บท (intertextuality) ที่เกิดขึ้นภายใน 1 ตัวบท/เล่มหนังสือพิมพ์.....	309
76 แสดงรูปแบบ ของประเภทข้อเขียนต่างๆ (form of writing) ที่อยู่ในหนังสือพิมพ์.....	316
77 แสดงความสัมพันธ์แบบเรียงลำดับประเภทเนื้อหาสารในหน้าหนังสือพิมพ์.....	318
78 แสดงลำดับการเขียน-อ่านรูปแบบข้อเขียนต่างๆ ในหนังสือพิมพ์.....	319
79 ระบบความสัมพันธ์แบบกระบวนทัศน์และวากยสัมพันธ์กับโครงสร้างของหนังสือพิมพ์.....	325
80 แสดงลักษณะเชิงโครงสร้างของหนังสือพิมพ์ 2 ส่วนคือไวยากรณ์และลีลา.....	330
81 แสดงโครงสร้างของ ไวยากรณ์นามธรรม, รูปธรรม และลีลาส่วนตัวในการเขียนข่าว.....	334
82 โครงสร้างพื้นฐานของข่าว.....	340
83 แสดงโครงสร้างการเขียนข่าวแบบปริมาตรกลับหัว.....	342
84 ขนาดและรูปทรงของหนังสือพิมพ์แบบมาตรฐานและแบบแทบลอยด์.....	352
85 การแบ่งส่วนหน้าหนังสือพิมพ์ออกเป็นสี่ส่วนและจุดสนใจของสายตาผู้อ่าน.....	354
86 ตัวอย่างองค์ประกอบหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มติชน-ฉบับวันปกติ.....	361
87 ตัวอย่างองค์ประกอบหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ-ฉบับวันปกติ.....	362
88 ตัวอย่างองค์ประกอบหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์-ฉบับวันปกติ.....	363
89 แสดงลำดับการกวาดสายตาของผู้อ่าน.....	364
90 แสดงรูปแบบและสาระของรูปแบบนั้น จากองค์ประกอบต่างๆ ของหน้าหนึ่ง.....	364

สารบัญภาพ

๕

ภาพประกอบ	หน้า
91 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลีลาและไวยากรณ์กับโครงสร้างหนังสือพิมพ์.....	369
92 แสดงปกหน้าของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ฉบับวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2549.....	371
93 แสดงปกหน้าหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันไม่ปกติ (9 มิถุนายน พ.ศ. 2549).....	396
94 แสดงปกหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันไม่ปกติ (9 มิถุนายน พ.ศ. 2549).....	397
95 แสดงปกหน้าหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ฉบับวันไม่ปกติ (9 มิถุนายน พ.ศ. 2549).....	398
96 ตัวอย่างหน้าหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันไม่ปกติ.....	399
97 ตัวอย่างการหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันไม่ปกติ.....	400
98 ตัวอย่างหน้าหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับวันไม่ปกติ.....	401
99 แสดงโครงสร้างการศึกษาของงานศึกษาโครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์.....	409
100 แสดงโครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์.....	410
101 แสดงโครงสร้างทางความคิดของหนังสือพิมพ์.....	412
102 แสดงแผนผังโครงสร้าง, ระบบต่างๆ ที่ควบคุมรูปแบบ/ตัวบทข่าว.....	423
103 แสดงระบบความสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์.....	427
104 แสดงความสัมพันธ์ของความหมายโดยอรรถและนัยของคิตัพจน์หนังสือพิมพ์.....	446
105 สัญญา "หนังสือพิมพ์" จากความหมายระดับที่ 1 ไปสู่ความหมายระดับอื่นๆ.....	448
106 การโอนย้ายความหมายของ "ความจริง" จากข่าวและตัวบทอื่นสู่ตัวบทหนังสือพิมพ์.....	451
107 ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญา มายาคติ และอุดมการณ์ของข่าวและหนังสือพิมพ์.....	456

สารบัญญัตราจ

๗

ตาราง	หน้า
1 แสดงประเภทของสัญญาตามพรรคณะของเพียรช.....	76
2 แสดงหน่วยการวิเคราะห์.....	116
3 แสดงหน่วยการศึกษาที่ใช้แบ่งตามหัวข้อฉบับ.....	120
4 แสดงปกหน้าหน่วยศึกษาจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ.....	122
5 แสดงองค์ประกอบของสัญญาของหนังสือพิมพ์.....	127
6 แสดงความสัมพันธ์ของอวัยวะ ระบบประสาท และปฏิสัมพันธ์ที่ใช้กับหนังสือพิมพ์.....	129
7 แสดงการแบ่งฝ่ายกันทำงาน (division of labor) ในองค์กรหนังสือพิมพ์.....	133
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง "สถานที่ที่มีหนังสือพิมพ์" และมุมมองต่อหนังสือพิมพ์.....	137
9 ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์.....	152
10 แสดงข้อเด่นข้อด้อยของสื่อสิ่งพิมพ์.....	154
11 แสดงความสัมพันธ์แบบคู่ตรงกันข้ามของหนังสือพิมพ์และ ไม่ใช่หนังสือพิมพ์.....	158
12 แสดงความแตกต่างระหว่างหนังสือ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์.....	165
13 แสดงคุณลักษณะเชิงโครงสร้างของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมติชนและบางกอกโพสต์.....	168
14 สรุปคุณลักษณะประเภทของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมติชนและบางกอกโพสต์.....	168
15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างของจริง-ตัวหมาย-ตัวหมายถึงของหนังสือพิมพ์.....	172
16 กระบวนการถอดความหมายจากรูปสัญญะกับความหมายสัญญาของคำว่าหนังสือพิมพ์.....	173
17 สรุปวิธีการค้นหาโครงสร้าง/และโครงสร้างที่ค้นพบ.....	175
18 แสดงองค์ประกอบทั่วไปของหนังสือพิมพ์มติชน.....	184
19 แสดงองค์ประกอบทั่วไปของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	185
20 แสดงองค์ประกอบทั่วไปของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์.....	186
21 ตำแหน่งของ วันที่ (date) ชื่อ (nameplate) คำขวัญ (slogan) และ ราคา (price).....	200
22 แสดงโครงสร้างความหมายหนังสือพิมพ์ในระดับตัวเล่ม.....	201
23 แสดงองค์ประกอบของสัญญาจากชื่อหนังสือพิมพ์.....	202
24 แสดงการแปรเปลี่ยนจากรูปสัญญะไปเป็นความหมายสัญญา.....	203
25 เปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาหนังสือพิมพ์และการพาดหัวข่าวและภาพข่าวใกล้เคียง.....	206
26 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์มติชน วันธรรมดา (weekday).....	222
27 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันธรรมดา (weekday).....	225
28 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ วันธรรมดา (weekday).....	228
29 เปรียบเทียบเนื้อหาสาระและรูปแบบของหนังสือพิมพ์ทั้งสามฉบับ.....	249
30 แสดงการวิเคราะห์คุณสมบัติของข่าวเทียบเคียงกับระบบสัญวิทยา.....	265
31 เปรียบเทียบ "คุณลักษณะ" ที่แตกต่างระหว่างข่าวหนักและข่าวเบา.....	275

สารบัญตาราง

๗

ตาราง	หน้า
32 แสดงนิยาม/ความหมายของรูปแบบตัวบท (ข้อเขียน) แบบต่างๆ.....	314
33 แสดงรหัสรูปแบบข้อเขียนแต่ละประเภทในหนังสือพิมพ์ (codes of form of writing).....	315
34 หน้าที่ขององค์ประกอบต่างๆ บนหน้าหนังสือพิมพ์.....	359
35 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์มติชนวันสุดสัปดาห์ (weekend).....	375
36 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันสุดสัปดาห์ (weekend).....	377
37 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์วันสุดสัปดาห์ (weekend).....	380
38 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์มติชนวันไม่ปกติ (abnormal day).....	384
39 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันไม่ปกติ (abnormal day).....	387
40 แสดงโครงสร้างระดับหน้าของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์วันไม่ปกติ (abnormal day).....	389